

"Sveriges ja i utländsk press"

SVERIGEBILDEN

Sverige väntas få viktig roll inom EU

Svenska folkets ja till medlemskap i EU får stor uppmärksamhet i världspressen, och karaktäriseras till exempel som en milstolpe för Sverige och en vändpunkt för Europa. Här en genomgång av pressreaktionerna.

Världspressen gratulerar EU till sin nyaste medlem. Sverige ses som unionens viktigaste nykomling och spås få en inflytelserik roll för miljön, frihandeln, socialpolitiken, jämställdheten och öppenheten. Dessutom väntas Sverige bli en dörroppnare för Central- och Östeuropas EU-kandidater. Några kritiska pressröster hävdar däremot att Sverige blir EU-medlem för att lösa sin egen ekonomiska kris och inte för att delta i ett fördjupat integrationsarbete.

Sveriges folkomröstning om EU har givit stor genklang i internationella medier och bevakades av nära 350 tillresta utländska journalister. I spaltkilometer efter spaltkilometer beskriver de om röstningen som en historisk händelse för Sverige och en avgörande mätare på EU:s attraktionskraft. Många kommentatorer och ledarskribenter uttrycker stor lättnad över svenskarnas ja.

■ Mäktigt Sverige

- Anslutningen av Sverige - den mäktigaste av nykomlingarna - kan visa sig vara en vändpunkt för EU efter två år märkta av recession, finansiell oro och oenighet om konflikten i före detta Jugoslavien, skriver Lionel Barber i *Financial Times*.

Der Tagespiegel i Berlin går ännu längre och säger att det skulle ha varit ett fiasko för hela gemenskapen om svensk-

arna hade vänt sig emot Europa. Ett svenskt nej skulle dessutom ha kunnat bromsa unionens utvidgning österut eftersom EU-länderna hade fått fullt upp med att slicka sina sår.

- Tack Sverige för att det inte blev så, skriver tidningen i sin kommentar.

■ "Gott för Danmark"

Intresset för Sveriges EU-omröstning är stort i såväl europeiska som utomeuropeiska länder, men avgjort störst i Norden. Danmarks tidningar välkomnar Sverige och fröjdas över att den långa perioden som ensamt nordiskt EU-land är slut.

- Det är gott för Danmark och det är gott för Europa att svenskarna röstade ja, skriver socialdemokratiska *Fri Aktuellt* men tillägger samtidigt att EU-frågan har splittrat svenskarna och att många inte sade "Ja tack" till medlemskapet utan snarare "Ja, om det nu inte går på något annat sätt..."

Näringslivets tidning *Børsen* anser att omröstningen har givit Sverige en plats i första klass i EU. Detta beror dels på att majoriteten för ett ja var så klar och dels på att Sverige inte har bett om samma undantag som Danmark har. Tidningen hävdar att detta förbehållsfria medlemskap ger Sverige en fördel framför Danmark och att detta snart kommer att göra

AV ANN BERNES
- verksam vid UD:s
press- och informa-
tionsenhet

Sverige till det ledande nordiska EU-landet.

De norska medierna skildrar Sveriges ställningstagande som ett historiskt vägval för både Sverige och Norden. Konservativa *Verdens Gang* konstaterar att det var viljan att påverka Europas ekonomiska och utrikespolitiska framtid som fick svenskarna att bestämma sig för medlemskapet. Andra faktorer var hänsynen till fred och säkerhet, strävan efter ett internationellt miljösamarbete och hoppet om en god ekonomisk utveckling.

I Finland präglas presskommentarerna av en stor glädje över att Sverige följer Finland in i EU. *Hufvudstadsbladet* hälsar beskedet med "En djup suck av lätt-

nad" medan *Suomenmaa* tror att svenskarnas beslut kommer att minska finländarnas tveksamhet inför medlemskapet. Tidningen menar att det är bra att de två länderna befinner sig i samma läger och att det nu gäller att ta sig an alla utmaningar, möjligheter och hot med mod och i samförstånd.

■ Ny allierad

Sveriges EU-inträde möts genomgående av höga förväntningar. I stort sett varje EU-land verkar hoppas att Sverige ska vara en ny allierad i kampen för de egna intressena. Flera tyska tidningar pekar till exempel på att EU, med Sveriges inträde, förskjuts norrut och därmed inte

Ett axplock av artiklar ur den utländska dagspressen dagarna efter den svenska folkomröstningen den 13 november.

"Sverige har lämnat välståndschauvinismen"

Sverige bilden ...

längre domineras av medelhavsländerna. EU:s centrum hamnar i stället närmare... Tyskland. Detsamma gäller den politiska inriktningen. Flera tidningar tror att man nu kan räkna med större stöd för frihandel, sysselsättningspolitik och miljösamarbete.

- Betydelsen av ja:et från Stockholm kan knappast överskattas, vare sig ur europeisk, svensk eller tysk synvinkel, skriver *Die Welt* medan *Neue Zürcher Zeitung* hävdar att EU:s nya utvidgning får en speciell kvalitet tack vare Sverige:

- Har omröstningen i Stockholm en annan kvalitet än den finländska och österrikiska? Uppenbarligen eftersom Sverige är talesmannen i Skandinavien, en gång var en europeisk stormakt, hör till EFTA:s grundare, av tradition och fri vilja är alliansfritt, har en stark och exporterande privat industri och åtnjuter högt anseende i internationella organisationer. Två och ett halvt år efter den danska minnesbetan kommer det alltså åter EU-vänliga nyheter från Skandinavien, skriver *Neue Zürcher Zeitung*.

La Libre Belgique i Belgien tror för sin del att det nordiska och lutheranska Sverige kommer att bli en frisk fläkt i EU.

De franska mediernas rapportering är också mycket positiv och hoppfull, bland annat tack vare Jacques Delors speciella välkomnande av Sverige, den svenska socialdemokratin och den svenska modellen. *Le Monde* sluter sig till att Delors kan ha fog för sin förhoppning att äkten-skapet mellan Sverige och unionen kommer att bidra till moderniseringen av såväl Europa som "den svenska modellen".

■ Modellen kritiserar

Det är dock inte alla som tror att den speciella "modellen" kommer att bli Sveriges främsta bidrag till EU. Tvärtom är det "modellen" som väcker de flesta kritiska pressrösterna, även om dessa totalt sett är mycket få. Den nederländska affärstidningen *NRC Handelsblad* beskriver Sverige som en rik nation där under-skottet är bitande och den kostsamma välfärdsstaten har blivit en kvarnsten runt

nacken på invånarna. Tidningen vänder sig till de svenskar som fruktar att den svenska modellen ska gå förlorad i Europa och konstaterar ironiskt att dessa inte verkar ha lagt märke till att det just är modellens misslyckande som driver svenskarna in i Europa.

■ Självupptagna svenskar

En bild som återkommer i många kommentarer är bilden av ett självständigt, ofta självupptaget, Sverige som efter mycken vånda kliver ned från sin arktiska piedestal för att förenas med sina naturliga europeiska samarbetspartners. Österrikiska *Die Presse* välkomnar Sverige men konstaterar snabbt att svenskarnas välbärgade och skyddade leverne har gjort dem benägna att litet från ovan ge goda råd till omvärlden.

- Det hedrar dem att de nu är beredda att göra upp med sina vanföreställningar om sin egen förträfflighet, skriver tidningen.

USA:s *Washington Post* och Belgiens *Le Soir* ger uttryck för liknande åsikter:

- För Sverige och Europa var EU-omröstningen en milstolpe. Sverige har alltid gått sin egen väg, stolt och ofta ensamt, genom att förbli neutralt under andra världskriget och det kalla kriget och genom att under tre årtionden vägra att gå in i EG eller dess efterträdare EU, skriver *Washington Post* medan den belgiska tidningen konstaterar att "svenskar-na för första gången i sin historia har lämnat den välståndschauvinism som hemsökt dem och insett att samarbete fortsättningsvis är mer effektivt än isolering."

- EU är ett spel där var och en måste gå med på kompromisser och uppoffringar för att uppnå eller åtminstone närma sig sitt mål, hävdar *Le Soir*.

The Independent i London tror inte att Sverige är berett till vilka uppoffringar som helst. Tvärtom tror tidningen att Sverige kommer att arbeta emot en djupare EU-integration och att Storbritannien och Danmark därmed har fått en ny bundsförvant. Däremot finns det andra områden där briterne kan få svårigheter

med svenskarna, tror tidningen.

- Sverige kommer att stå på britternas sida som en av nettobidragsgivarna till EU, när det gäller EU-frågor som ökad frihandel och återhållsamhet i budgeten. Men Sveriges höga krav på miljön och den sociala välfärden tillsammans med motståndet mot hemliga beslut bakom stängda dörrar kommer att leda till att landet vänder sig emot brittiska intressen på många viktiga områden, konstaterar *The Independent* som även tror att socialdemokratiska regeringar i Sverige, Finland och Danmark troligen kommer att vrida EU åt vänster under de närmaste åren.

■ In på akuten

En syrlig ledare i *Wall Street Journal* fruktar att den svenska socialdemokratin ska alliera sig med den franska och göra det svårare att genomföra välbehövliga arbetsmarknadsreformer, skapa fler arbetstillfällen och förbättra unionens ekonomi. För *Wall Street Journal* är Sverige definitivt ingen modell. I stället är det ett land som lider av en extrem form av EU:s ekonomiska sjuka och väljer att stappla in på unionens akutmottagning i stället för att dö ut i kylan till följd av självförvållade skador.

- Ett av argumenten som EU-förespråkarna använde i kampanjen var att EU skulle komma att ålägga den svenska regeringen viss "disciplin". Tja, man kan alltid hoppas på det bästa, skriver *Wall Street Journal* som tycker att USA:s nyvalda republikaner ska sluta klaga över de digra uppgifter som ligger framför dem.

- Det skulle kunna vara värre. De skulle kunna ha till uppgift att ta itu med farfadern bland välfärdsstater - Sverige, ironiserar tidningen.

De öst- och centraleuropeiska EU-kandidaterna är fjärran från att kritisera Sveriges ekonomiska politik. Deras medier koncentrerar sig i stället på att analysera vilka fördelar svenskarnas EU-inträde kommer att innebära för de egna länderna. Rubriken "Bra för Polen" inleder en artikel i *Gazeta Wyborcza* som

konstaterar att det är bra att EU får fler rika medlemsländer eftersom det gör det lättare för unionen att ta emot Polen och andra fattiga grannar i öst. Svenskarnas ja förhindrar dessutom att EU drabbas av en kris tätt inpå toppmötet i Essen då man ska diskutera hur östländerna ska anslutas till unionen. Sveriges ja ses som en uppmuntran för Tyskland, som är det land som är mest inriktat på utvidgning.

Den ungerska pressen diskuterar på samma sätt men berör även vad Sveriges inträde kommer att innebära för hela unionen. Framför allt väntar man sig att Sverige kommer att verka för ökad tolerans och öppenhet både internt och gentemot omvärlden. Sverige och övriga nordiska länder kommer även att medverka till att sociala frågor förs högre upp på EU:s agenda.

Den ungerska tidningen *Nepszabadsag* ser Sveriges EU-omröstning som ett av 2000-talets viktigaste beslut i svensk historia. Tidningen hoppas att EU:s framtid kommer att präglas av de nordliga demokratiernas neutrala militärpolitik och sociala ekonomipolitik.

■ Känsla för öppenhet

Det är tydligt att Sveriges agerande i EU kommer att följas med stort intresse av länder både innanför och utanför medlemskretsen. Av välkommandet att döma verkar landet inte få några svårigheter att hitta bundsförvanter, även om de kommer att skifta beroende på vilken fråga som behandlas. Hur Sverige än agerar finns det en stor övertygelse om att landet kommer att agera och att det svenska EU-inträdet inte kommer att gå obemärkt förbi. Det är en tro som delas av såväl gamla som nya och blivande EU-länder.

- Det kommer att bli svårt för byråkraterna i Bryssel att fatta beslut som kolliderar med svenskarnas djupa känsla för öppenhet och medbestämmanderätt... Sverige är nu med i Europa men Europa gör klokt i att inte trampa på det svenska folkets känslor, konstaterar den spanska borgerliga tidningen *ABC*.